

3. Колос А. (2019). Теоретичні проблеми спрощеного провадження у цивільному процесі. *Підприємство, господарство і право*, вип. 4, 32-35.
4. Угриновська О. І. (2018). Спрощене позовне провадження: законодавча регламентація та проблеми судової практики. *Підприємство, господарство і право*, вип. 12, 85-89.

Голобородько Вікторія Вікторівна,

курсант четвертого курсу факультету підготовки фахівців для органів досудового розслідування Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

кандидат юридичних наук,

Давидова Наталія Валентинівна,

кандидат юридичних наук,

викладач кафедри цивільного права та процесу факультету підготовки фахівців для підрозділів кримінальної поліції Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

БАНКРУТСТВО ФІЗИЧНОЇ ОСОБИ, ЯК НОВА ПРОЦЕДУРА БАНКРУТСТВА В УКРАЇНСЬКОМУ ЗАКОНОДАВСТВІ

Ухвалений Верховної Радою України у жовтні 2018 року та опублікований і введений в дію на початку 2019 року Кодекс України з процедур банкрутства вводить нову, раніше ніколи не застосовувану процедуру – банкрутство фізичної особи [1, с.1]. При цьому законодавці створили механізм банкрутства як для фізичної особи, яка не веде господарську діяльність, так і для тих фізосіб, які зареєстровані відповідно до Податкового кодексу як фізичні особи-підприємці. Мета Кодексу, яка зазначена у преамбулі одразу вказує на те, що мова йде про новий, специфічний вид банкрутства, який законодавці вважають «відновленням платоспроможності фізичної особи» [2, с.1].

Згадана новація знайшла відображення у обмеженому колі наукових публікацій, наприклад темою відновлення платоспроможності боржника – фізичної особи, займались переважно оглядово, як реакція на появу нового кодифікованого законодавчого акту [3, с.1]. Проте питання було широко висвітлене у періодичних виданнях, які виконували функцію просвітницьку. Важливо, що до коментування та вивчення цієї нової для українського законодавчого поля процедури, долучились фахові адвокати, юристи, які і стали спікерами з цих питань, висловлюючи власну думку. На увагу серед таких публікацій заслуговує публікація секретаря Комітету захисту прав адвокатів та гарантій адвокатської діяльності НААУ Юрія Григоренка [4, с.1; 5, с.1; 6, с.1].

Дослідження публікацій і аналіз критичного огляду тексту КзПБ вказує на те, що загаданий кодекс може суттєво змінити економічну діяльність як для фізосіб-підприємців так і громадян, що не займаються бізнесом.

Кодекс вперше вказує на те якими мають бути юридичні факти для настання банкрутства боржниками-фізособами: неспроможність виконати грошові зобов'язання і настання часу виконання цих зобов'язань. Формулювання поняття «боржник» включає одразу дві ці позиції, тобто боржник, який підпадає під норми кодексу, має бути одночасно і громадянином, що заборгував суму коштів і водночас тим, хто не може виконати зобов'язання у строк.

Текст закону має на меті захист інтересів в першу чергу боржника, оскільки процедуру банкрутства фізичної особи може розпочати тільки сам боржник, а не кредитор. Таким чином, кредитори можуть тільки сподіватись на те, що фізособа самостійно ухвалить таке рішення, оскільки КзПБ не передбачає механізму відчуження майна та інші процедури щодо фізособи у примусовому порядку зі сторони кредитора. Як і в питанні визначення поняття «боржник», початок процедури банкрутства має бути розпочатий лише за наявності двох суттєвих умов

одночасно: наявності особистої заяви боржника до господарського суду; наявності вичерпного переліку підстав для визнання банкрутства у відповідності до другого пункту статті 115 КзПБ.

У цей перелік включено чотири умови: розмір зобов'язань за якими спливи строки виконання становить 30 мінімальних заробітних плат (на 2019 рік – 83460 грн.); боржник не виплачує кредит чи інший платіж у розмірі більше 50% місячного платежу більше 2 місяців; є чинна постанова про виконавче провадження, за якою у фізичної особи немає майна на яке звернено стягнення; є обставини, які аргументовано доводять, що у боржника незабаром виникне ситуація щодо неможливості виконувати боргові зобов'язання.

Разом з тим, зазначені підстави можливості відкриття справи, неповні, оскільки Кодекс в іншій статті значно розширює обставини та умови за яких відкривається провадження щодо банкрутства: боржник не може бути притягнутим до адміністративної або кримінальної правопорушення, що пов'язані із неспроможністю виконати свої боргові зобов'язання; боржник вже визнався таким п'ять років тому. Стаття 6 Кодексу встановлює виключні судові процедури щодо боржника-фізичної особи: реструктуризація боргів; погашення боргів.

Реструктуризація боргів може відбуватись різними шляхами, зокрема як реалізація плану реструктуризації схваленого зборами кредиторів, керуючого реструктуризацією та судом. Триступенева система схвалення реструктуризації дозволяє здійснити ефективний контроль за його обґрунтуванням та реалістичністю у виконанні.

Окремою процедурою є відкриття процедури погашення боргів. Фактично мова йде про процедуру реалізації майна. Є виключний перелік майна, яке не може входити у перелік, що підлягає розпродажу: житлова квартира площею не більше 60 квадратних метрів та житловий будинок площею не більше 120 квадратних метрів, якщо це - єдине житло банкрута; не можуть бути предметом погашення кошти на рахунках пенсійних та соціальних фондів; за клопотанням боржника господарський суд залишає у власності боржника предмет, який є необхідним для життєдіяльності боржника; якщо вартість предмету невелика (до 10 розмірів мінімальної зарплати), таку річ суд теж може залишити для користування боржником.

Закон встановлює суттєве обмеження для кількості майна яке може бути таким чином у власності боржника – 30 розмірів мінімальних зарплат.

Для фізособи-банкрута, таке визнання своєї неспроможності заплатити по рахункам, завдасть серйозного репутаційного удару, а саме неможливості у відповідності до нового кодексу, отримувати безперешкодний доступу до кредитів та інших форм передачі ресурсів у борг. Таке обмеження діятиме п'ять років. Крім того банкрут отримає трирічний статус «небездоганної ділової репутації», тобто фактично не зможе протягом цього часу починати бізнес-справи чи отримувати у власне розпорядження, кошти.

Цікавим на наш погляд є процес спроби судів тлумачити окремі положення кодексу, виходячи із необхідності реагувати на відсутні прогалини у коментуванні статей кодексу та наявності узагальнених судових практик.

Наприклад ухвала Господарського суду Харківської області від 29 жовтня 2019 року конкретизує процедуру приєднання справи про неплатоспроможність боржника до судової справи з процедури банкрутства фізособи. Важливість цього рішення у тому, що це є реагуванням судової влади на спробу визнати підприємця банкрутом у відповідності до норм КзПБ, навіть за наявності паралельного судового позову [7, с.1].

Введення у дію Кодексу України з процедур банкрутства дає новий потужний імпульс щодо правового захисту інтересів як дрібного так і середнього бізнесу та скорочення кризових явищ у банківській сфері, недопущення вчинення правопорушення на ґрунті виникнення боргів та їх незадовільного погашення. Правовий механізм ліквідації заборгованості громадян-кредиторів значно скорочує поле для незаконної діяльності. Погашення або реструктуризація огрів фізособи полегшує процес повернення кредиту або часткового списання коштів, надаючи новий шанс конкретному громадянину почати нову сторінку у підприємстві чи активному економічному житті [8, с.126].

Бібліографічні посилання:

1. Кодекс України з процедур банкрутства : Закон України від 18.10.2018 р. № 2597-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19/print> (дата звернення 05.11.2019 року).

РОЛЬ ПРИВАТНОГО ПРАВА УКРАЇНИ В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ПРАВ ЛЮДИНИ

2. Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17/print> (дата звернення 05.11.2019 року).
3. Яцюк О. С., Мандрик І. О. Кодекс України з процедур банкрутства як дієвий інструмент вдосконалення правового режиму процедур відновлення платоспроможності боржника: матеріали Всеукр. Наук.-практ. конф., м. Івано-Франківськ. URL: <http://elar.nung.edu.ua/bitstream/123456789/7165/1/6765p.pdf> (дата звернення 05.11.2019 року).
4. Григоренко Ю. Банкрутство фізичних осіб: кому і для чого воно потрібно. URL: <https://unba.org.ua/publications/4319-bankrutstvo-fizichnih-osib-komu-i-dlya-chogo-vono-potribno.html> (дата звернення 05.11.2019 року).
5. Мисник Н. Кодекс з процедур банкрутства: загальна характеристика та приховані нюанси. URL: https://biz.ligazakon.net/ua/news/185699_kodeks-z-protsedur-bankrutstva-zagalna-karakteristika-ta-prikhovan-nyuansi (дата звернення 05.11.2019 року).
6. Руденко О., Шишковський Б. Що потрібно знати про Кодекс з процедур банкрутства? URL: https://biz.ligazakon.net/ua/news/185723_shcho-potrбно-znati-pro-kodeks-z-protsedur-bankrutstva (дата звернення 05.11.2019 року).
7. Ухвала Господарського суду Харківської області від 29 жовтня 2019 року по справі №5023/5507/12. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/85326907> (дата звернення 05.11.2019 року).
8. Яцюк О. С., Мандрик І. О. Кодекс України з процедур банкрутства як дієвий інструмент вдосконалення правового режиму процедур відновлення платоспроможності боржника. URL: <http://elar.nung.edu.ua/bitstream/123456789/7165/1/6765p.pdf>. С.126 (дата звернення 05.11.2019 року).

Горелік Дар'я Сергіївна,

курсант четвертого курсу
факультету підготовки фахівців для підрозділів
кримінальної поліції Дніпропетровського
державного університету внутрішніх справ
Науковий керівник:

Ярошенко Артем Сергійович,

кандидат юридичних наук,
доцент кафедри цивільного права та процесу
факультету підготовки фахівців для підрозділів
кримінальної поліції Дніпропетровського
державного університету внутрішніх справ

РОЛЬ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ У ЗАПОБІГАННІ ЛІСОВИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ

Застосування заходів юридичного впливу за правопорушення найефективніше забезпечує захист не тільки прав і свобод людини, а також – захист та охорону довкілля і природних ресурсів, до яких, зокрема, належать ліси та лісові ресурси. Загальновідомо, що юридичній відповідальності за рівнем дієвості належить провідне місце серед інших видів соціальної відповідальності: політичної, моральної, релігійної тощо.

Питання виявлення і запобігання лісових правопорушень та роль підрозділів Національної поліції України в протидії зазначеним правопорушенням ставало предметом розгляду таких вчених, як Н. В. Кулак, Л. В. Мендик, Л. Р. Біла, С. В. Ківалов, О. Л. Дубовик, В. В. Петров, Д. М. Лук'янець, І. А. Куян, В. К. Колпаков та інші. Проте законодавчі зміни та велика кількість правопорушень в сфері лісокористування свідчать, що питання є актуальним та потребує подальшого вивчення.

Законодавчо-правову основу щодо забезпечення недопущення, виявлення та призначення покарання становлять: Лісовий кодекс України, Кодекс України про адміністративні правопорушення та Кримінальний кодекс України.